ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

11. prosince 2007 *

Ve věci C-291/05,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Raad van State (Nizozemsko) ze dne 13. července 2005, došlým Soudnímu dvoru dne 20. července 2005, v řízení

Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie

proti

R. N. G. Eind,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts a G. Arestis, předsedové senátů, J. N. Cunha Rodrigues (zpravodaj), R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, J. Makarczyk a A. Borg Barthet, soudci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

generální advokát: P. Mengozzi,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. září 2006,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie A. van Leeuwenem, advocaat,

— za R. N. G. Eind R. Ketwaru, advocaat,

— za nizozemskou vládu H. G. Sevenster a C. Wissels, jakož i M. de Gravem, jako zmocněnci,

— za českou vládu T. Bočkem, jako zmocněncem,

— za dánskou vládu A. Jacobsenem, jako zmocněncem,

— za německou vládu M. Lummou a C. Schulze-Bahr, jako zmocněnci,

— za řeckou vládu K. Georgiadisem a K. Boskovitsem, jakož i Z. Chatzipavlou, jako zmocněnci,

— za vládu Spojeného království E. O'Neill, jako zmocněnkyní, ve spolupráci se S. Moore, barrister,

— za Komisi Evropských společenství G. Rozetem a M. van Beekem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 5. července 2007,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 18 ES, nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15), ve znění nařízení Rady (EHS) č. 2434/92 ze dne 27. července 1992 (Úř. věst. L 245, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 69, dále jen „nařízení č. 1612/68"), a směrnice Rady 90/364/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu (Úř. věst. L 180, s. 26; Zvl. vyd. 20/01, s. 3).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi R. N. G. Eind, surinamské státní příslušnice, a Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie (ministr pověřený otázkami týkajícími se cizinců a integrace) ve věci rozhodnutí Staatssecretaris van Justitie (státní tajemník pro spravedlnost, dále jen „státní tajemník"), kterým jí zamítl povolení k pobytu.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Článek 10 nařízení č. 1612/68 stanoví:

„1. Právo usadit se společně s pracovníkem, který je státním příslušníkem jednoho členského státu a je zaměstnán na území jiného členského státu, mají bez ohledu na své státní občanství tyto osoby:

a) jeho manžel nebo manželka a jejich potomci mladší 21 let nebo na něm závislí;

[...]"

4 Článek 1 směrnice 90/364 zní takto:

„1. Členské státy udělí právo pobytu státním příslušníkům členských států, kterým toto právo nevzniklo na základě jiných ustanovení práva Společenství, a jejich

rodinným příslušníkům uvedeným v odstavci 2 za podmínky, že mají pro sebe i pro své rodinné příslušníky uzavřeno zdravotní pojištění vůči všem rizikům v hostitelském členském státě a mají dostatečné finanční prostředky, aby se během svého pobytu nestali zátěží pro sociální pomoc hostitelského členského státu.

[...]

2. Právo usadit se v jiném členském státě spolu s osobou mající právo pobytu mají bez ohledu na svou státní příslušnost tyto osoby:

a) manžel nebo manželka a jejich vyživovaní potomci;

[...]"

Vnitrostátní právní úprava

5 Článek 1 písm. e) zákona o cizincích (Vreemdelingenwet) ze dne 23. listopadu 2000 (*Staatsblad* 2000, č. 495), upřesňuje, že „státními příslušníky Společenství" se rozumějí:

„1. státní příslušníci členských států Evropské unie, kteří jsou podle Smlouvy o založení Evropského společenství oprávněni vstoupit a pobývat na území jiného členského státu;

2. rodinní příslušníci osob uvedených v odstavci 1, kteří mají státní příslušnost třetí země, a kteří jsou na základě rozhodnutí přijatého za účelem provedení Smlouvy o založení Evropského společenství oprávněni vstoupit a pobývat na území členského státu [...]“

6 V souladu s čl. 1 písm. h) zákona o cizincích se „prozatímním povolením k pobytu“ rozumí vízum pro pobyt, který trvá déle než tři měsíce, o které požádá cizinec osobně u diplomatického nebo konzulárního zastoupení Nizozemského království v zemi původu nebo trvalého bydliště, a vydané uvedeným zastoupením.

7 Článek 14 odst. 1 písm. a) zákona o cizincích opravňuje ministerstvo spravedlnosti přijmout, zamítnout nebo nezabývat se žádostí o vydání povolení k dočasnému pobytu. Podle odstavce 2 téhož článku povolení k dočasnému pobytu podléhá omezením, která se vztahují k účelu, pro který byl pobyt povolen.

8 Článek 16 odst. 1 písm. a) zákona o cizincích stanoví, že žádost o povolení k dočasnému pobytu může být zamítnuta, jestliže cizinec nemá platné prozatímní povolení k pobytu, jehož vydání bylo odůvodněno účelem shodujícím se s účelem žádosti o povolení k pobytu.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

9 V únoru roku 2000 R. R. L. Eind, nizozemský státní příslušník, odcestoval do Spojeného království, kde nalezl zaměstnání. Později ho následovala jeho dcera Rachel, narozená v roce 1989, jež přicestovala přímo ze Surinamu.

10 Podle předkládacího rozhodnutí oznámily orgány Spojeného království dne 4. června 2001 R. R. L. Eindovi, že má právo na pobyt v tomto členském státě na základě nařízení č. 1612/68. Dopisem z téhož dne byla jeho dcera informována o skutečnosti, že i jí jako rodinnému příslušníkovi pracovníka Společenství přísluší totéž právo. R. R. L. Eind tudíž obdržel povolení k pobytu s platností od 6. června 2001 do 6. června 2006.

11 Dne 17. října 2001 vstoupili R. R. L. Eind a jeho dcera do Nizozemska. R. N. G. Eind se přihlásila u policejní služby v Amsterodamu a požádala o vydání povolení k pobytu na základě článku 14 zákona o cizincích.

12 Před správní komisí pověřenou přezkoumáním této žádosti R. R. L. Eind prohlásil, že od svého návratu do Nizozemska pobírá sociální podporu a že nevykonával ani nehledal zaměstnání, neboť je nemocný. Nicméně rovněž uvedl, že měl pohovor na Banenmarkt (úřad práce) za účelem svého opětovného začlenění na trh práce a že čeká na druhý pohovor. Ze spisu rovněž vyplývá, že R. R. L. Eind je v Nizozemsku zdravotně pojištěn.

13 Rozhodnutím ze dne 2. ledna 2002 státní tajemník zamítl žádost podanou R. N. G. Eind z důvodu, že neměla prozatímní povolení k pobytu. Mimoto toto rozhodnutí upřesnilo, že dotyčné osobě nemůže být uděleno povolení k pobytu na základě toho, že je rodinnou příslušnicí státního příslušníka Společenství. I když její otec pobýval v jiném členském státě než v Nizozemském království, od svého návratu do tohoto státu nevykonával žádnou skutečnou a efektivní činnost a nebyl nevýdělečně činnou osobou ve smyslu Smlouvy o ES. Za těchto podmínek nemohl být nadále R. R. L. Eind považován za státního příslušníka Společenství ve smyslu zákona o cizincích.

14 Opravný prostředek, který podala R. N. G. Eind proti uvedenému rozhodnutí, byl zamítnut rozhodnutím státního tajemníka ze dne 5. července 2002. Rozsudkem ze dne 20. října 2004 však Rechtbank te 's-Gravenhage (okresní soud v Haagu), s odkazem na rozsudky ze dne 7. července 1992, Singh (C-370/90, Recueil, s. I-4265), a ze dne 26. února 1991, Antonissen (C-292/89, Recueil, s. I-745), zrušil rozhodnutí státního tajemníka ze dne 5. července 2002 a vrátil věc Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie k novému přezkoumání opravného prostředku.

15 Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie podal odvolání proti tomuto rozsudku k Raad van State, která domnívajíc se, že právo Společenství nedává jednoznačnou odpověď na spor, který je jí předložen, se rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) a) Je-li státní příslušník třetí země považován hostitelským členským státem za rodinného příslušníka pracovníka ve smyslu článku 10 nařízení č. 1612/68 [...] a platnost povolení k pobytu vydaného tímto členským státem ještě neuplynula, má to za následek, že členský stát, jehož státní příslušnost pracovník má, nemůže z tohoto důvodu v případě návratu tohoto pracovníka odepřít tomuto státnímu příslušníku třetí země právo vstupu a pobytu?

b) V případě záporné odpovědi na tuto první otázku, znamená to tedy, že tento členský stát je oprávněn sám rozhodnout, zda jsou v případě vstupu tohoto státního příslušníka třetí země na jeho území splněny podmínky pro vstup a pobyt podle vnitrostátního práva, nebo musí tento členský stát nejprve posoudit, zda tento státní příslušník třetí země jako rodinný příslušník tohoto pracovníka ještě požívá práv plynoucích z práva Společenství?

2) Lišila by se odpověď na obě výše uvedené otázky, pokud by tento státní příslušník třetí země neměl před pobytem v hostitelském členském státě právo pobytu na základě vnitrostátního práva v členském státě, jehož státním příslušníkem je pracovník?

3) a) Je-li členský stát, jehož je pracovník (referenční osoba) státním příslušníkem, při návratu tohoto pracovníka oprávněn posoudit, zda jsou stále splněny podmínky práva Společenství pro vydání povolení k pobytu jako rodinnému příslušníkovi, požívá státní příslušník třetí země, který je rodinným příslušníkem referenční osoby, která se vrací z hostitelského členského státu do státu, jehož je státním příslušníkem, aby tam hledala práci, práva pobytu v tomto členském státě, a pokud ano, po jakou dobu?

b) Existuje toto právo i tehdy, pokud referenční osoba v tomto členském státě nevykonává žádnou skutečnou a efektivní činnost a nemůže nebo již nemůže být považována za uchazeče o práci podle směrnice 90/364 [...], s ohledem na okolnost, že referenční osoba je z důvodu své nizozemské státní příslušnosti příjemcem sociálních dávek?

4) Jaký význam má pro odpověď na předchozí otázky okolnost, že státní příslušník třetí země je rodinným příslušníkem občana Unie, který využil právo, jež mu náleží podle článku 18 Smlouvy o založení Evropského společenství, a který se vrací do členského státu, jehož je státním příslušníkem?“

Úvodní poznámky

16 Vláda Spojeného království ve svých písemných vyjádřeních a na jednání uvedla, že povolení k pobytu, které R. N. G. Eind získala v tomto členském státě, bylo vydáno na základě vnitrostátního práva, a nikoliv na základě článku 10 nařízení č. 1612/68. Tato vláda upřesnila, že toto povolení k pobytu neodráželo povinnost stanovenou právem Společenství, ale spíše politickou volbu s ohledem na vnitrostátní právní úpravu.

17 Naproti tomu z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že dopisem ze dne 4. června 2001 orgány Spojeného království R. N. G. Eind informovaly, že jí jako rodinnému příslušníkovi pracovníka Společenství přísluší právo pobytu v tomto členském státě na základě nařízení č. 1612/68.

18 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci spolupráce zavedené článkem 234 ES nepřísluší Soudnímu dvoru, nýbrž vnitrostátnímu soudu zjistit skutečnosti, které vedly ke sporu, a vyvodit z nich důsledky pro rozhodnutí, které má vydat (viz zejména rozsudky ze dne 16. září 1999, WWF a další, C-435/97, Recueil, s. I-5613, bod 32, a ze dne 23. října 2001, Tridon, C-510/99, Recueil, s. I-7777, bod 28).

19 Při odpovědi na otázky položené předkládacím soudem je tudíž třeba vycházet z předpokladu, ze kterého tento soud vychází, a sice, že R. N. G. Eind pobývala ve Spojeném království na základě článku 10 nařízení č. 1612/68.

K předběžným otázkám

K první otázce písm. a)

20 Podstatou této otázky předkládajícího soudu je, zda v případě návratu pracovníka Společenství do členského státu, jehož má státní příslušnost, ukládá právo Společenství orgánům tohoto státu povinnost přiznat státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem tohoto pracovníka, právo vstupu a pobytu z pouhého důvodu, že v členském státě, kde tento pracovník vykonával zaměstnání, měl tento státní příslušník platné povolení k pobytu vydané na základě článku 10 nařízení č. 1612/68.

21 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 10 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1612/68 mají manžel nebo manželka pracovníka, který je státním příslušníkem jednoho členského státu a je zaměstnán na území jiného členského státu, a jeho potomci mladší 21 let nebo na něm závislí právo usadit se v tomto členském státě s pracovníkem, a to bez ohledu na své státní občanství.

22 Především z pátého bodu odůvodnění nařízení č. 1612/68 vyplývá, že jeho cílem je odstranit překážky mobility pracovníků, „zejména pokud jde o právo pracovníka, aby jej doprovázela jeho rodina, a podmínky začlenění této rodiny do prostředí hostitelské země".

23 Právo na sloučení rodiny podle článku 10 nařízení č. 1612/68 neposkytuje rodinným příslušníkům migrujících pracovníků žádná vlastní práva spojená s volným pohybem, jelikož z tohoto ustanovení má prospěch spíše migrující pracovník, do jehož rodiny přísluší státní příslušník třetí země (viz v rámci článku 11 nařízení č. 1612/68 rozsudek ze dne 30. března 2006, Mattern a Cikotic, C-10/05, Sb. rozh. s. I-3145, bod 25).

24 Z toho plyne, že práva státního příslušníka třetí země, který je rodinným příslušníkem pracovníka Společenství, usadit se spolu s tímto pracovníkem, se lze dovolávat pouze v členském státě, kde má tento pracovník bydliště.

25 V rámci nařízení č. 1612/68 zůstávají účinky povolení k pobytu vydaného orgány členského státu státnímu příslušníku třetí země, který je rodinným příslušníkem pracovníka Společenství, omezeny na území tohoto členského státu.

26 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku písm. a) odpovědět, že v případě návratu pracovníka Společenství do členského státu, jehož má státní příslušnost, neukládá právo Společenství orgánům tohoto státu povinnost přiznat státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem tohoto pracovníka, právo vstupu a pobytu z pouhého důvodu, že v hostitelském členském státě, kde tento pracovník vykonával zaměstnání, měl tento státní příslušník platné povolení k pobytu vydané na základě článku 10 nařízení č. 1612/68.

K druhé otázce a třetí otázce písm. b)

27 Podstatou těchto otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda při návratu pracovníka do členského státu, jehož má státní příslušnost, poté, co vykonával zaměstnání v jiném členském státě, má státní příslušník třetí země, který je rodinným příslušníkem tohoto pracovníka, na základě práva Společenství právo pobytu v členském státě, jehož má pracovník státní příslušnost, aniž by v něm tento pracovník vykonával skutečnou a efektivní hospodářskou činnost. Předkládající soud se rovněž táže, zda může mít vliv na právo pobytu státního příslušníka třetí země

skutečnost, že uvedený státní příslušník před tím, než pobýval v hostitelském členském státě, kde pracovník vykonával zaměstnání, neměl právo pobytu na základě vnitrostátního práva v členském státě, jehož má tento pracovník státní příslušnost.

28 Úvodem je třeba připomenout, že právo státních příslušníků členského státu pobývat na území jiného členského státu, aniž by v něm vykonávali jakékoliv zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost, není bezpodmínečné. Podle čl. 18 odst. 1 ES je právo pobývat na území členských států přiznáno každému občanu Unie jen s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvě a v opatřeních přijatých k jejímu provedení (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 7. září 2004, Trojani, C-456/02, Sb. rozh. s. I-7573, body 31 a 32, a ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, Sb. rozh. s. I-9925, bod 26).

29 Jedno z těchto omezení a podmínek vyplývá z čl. 1 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 90/364, podle kterého mohou členské státy od nevýdělečně činných občanů Unie, kteří chtějí požívat práva pobytu na jejich území, vyžadovat, aby měli pro sebe i pro své rodinné příslušníky uzavřeno zdravotní pojištění vůči všem rizikům v hostitelském členském státě a aby měli dostatečné finanční prostředky, aby se během svého pobytu nestali zátěží pro sociální pomoc tohoto státu.

30 Právo pobytu, které mají rodinní příslušníci nevýdělečně činného občana Unie podle čl. 1 odst. 2 směrnice 90/364, je spojeno s právem pobytu, které má občan Unie za základě práva Společenství.

31 Ve věci v původním řízení nemůže být R. R. L. Eindovi odepřeno jeho právo pobytu na území Nizozemského království a toto právo ani nemůže podléhat podmínkám, neboť R. R. L. Eind je nizozemským státním příslušníkem.

32 Jak uvedl generální advokát v bodech 101 až 106 svého stanoviska, právo migrujícího pracovníka vrátit se a pobývat v členském státě, jehož má státní příslušnost, poté, co vykonával zaměstnání v jiném členském státě, je přiznáno právem Společenství v rozsahu, v němž je nezbytné pro zajištění užitečného účinku práva volného pohybu, které pracovníci mají na základě článku 39 ES, jakož i ustanovení přijatých k provedení uvedeného práva, jako jsou ustanovení nařízení č. 1612/68. Tento výklad je podpořen zavedením statusu občana Unie, který má být základním statusem státních příslušníků členských států.

33 Nizozemská a dánská vláda ve svých písemných vyjádřeních tvrdily, že perspektiva, že v okamžiku návratu do členského státu původu není možné pokračovat v rodinném soužití případně vytvořeném v hostitelském členském státě, nemůže státního příslušníka Společenství odradit od přesunu do posledně uvedeného státu, aby tam vykonával zaměstnání. Nizozemská vláda zdůraznila zejména skutečnost, že R. R. L. Einda nemohla odradit od výkonu uvedené svobody, tedy od přesunu do Spojeného království, nemožnost, aby jeho dcera pobývala s ním po návratu do státu původu, neboť R. N. G. Eind již v době tohoto přesunu neměla právo pobytu v Nizozemsku.

34 Tento přístup nelze přijmout.

35 Státní příslušník členského státu by mohl být odrazen od opuštění členského státu, jehož má státní příslušnost, za účelem výkonu zaměstnání na území jiného členského státu, pokud nemá jistotu, že se může vrátit do členského státu původu, nezávisle na výkonu hospodářské činnosti v posledně uvedeném státě.

36 Tento odrazující účinek by měla pro téhož státního příslušníka rovněž pouhá perspektiva nemožnosti po jeho návratu do členského státu původu pokračovat v rodinném soužití s blízkými příbuznými případně vytvořeném sňatkem nebo sloučením rodiny v hostitelském členském státě.

37 Překážky sloučení rodiny tedy mohou zasahovat do práva svobodného pohybu, které státní příslušníci členských států mají na základě práva Společenství, neboť návrat pracovníka Společenství do členského státu, jehož má státní příslušnost, nemůže být považován za čistě vnitrostátní záležitost.

38 Z toho plyne, že za okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, má R. N. G. Eind právo usadit se se svým otcem, R. R. L. Eindem, v Nizozemsku, i když ten má postavení nevýdělečně činného občana.

39 Toto právo podléhá podmínkám stanoveným v čl. 10 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1612/68, které se použijí analogicky.

40 Osoba, která se tak nachází v situaci R. N. G. Eind, může požívat uvedeného práva do doby, než dovrší věku dvaceti jedna let, nebo dokud bude závislá na svém otci.

41 Tento závěr nemůže být zpochybněn skutečností, že R. N. G. Eind před tím, než pobývala v hostitelském členském státě, kde její otec vykonával zaměstnání, neměla právo pobytu na základě vnitrostátního práva v členském státě, jehož má R. R. L. Eind státní příslušnost.

42 Na rozdíl od toho, co uplatňují nizozemská, dánská a německá vláda, nemožnost dovolávat se tohoto práva nemá vliv pro účely přiznání práva vstupu a pobytu tohoto dítěte, jakožto rodinného příslušníka pracovníka Společenství, v členském státě, jehož je tento pracovník státním příslušníkem.

43 Zaprvé požadavek tohoto práva nevyplývá výslovně ani mlčky z žádného ustanovení práva Společenství týkajícího se práva pobytu ve Společenství státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky pracovníků Společenství. Podle ustálené judikatury Soudního dvora přitom nelze sekundární právní předpisy Společenství v oblasti práva pohybu a pobytu vykládat restriktivně (viz zejména, co se týče nařízení č. 1612/68, rozsudky ze dne 13. února 1985, Diatta, 267/83, Recueil, s. 567, body 16 a 17, jakož i ze dne 17. září 2002, Baumbast a R, C-413/99, Recueil, s. I-7091, bod 74).

44 Zadruhé by tento požadavek byl v rozporu s cílem zákonodárce Společenství, který uznal za účelem odstranění překážek výkonu základních svobod zaručených Smlouvou důležitost zajištění ochrany rodinného života státních příslušníků členských států (rozsudky ze dne 11. července 2002, Carpenter, C-60/00, Recueil, s. I-6279, bod 38, a ze dne 25. července 2002, MRAX, C-459/99, Recueil, s. I-6591, bod 53).

45 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku a na třetí otázku písm. b) odpovědět, že při návratu pracovníka do členského státu, jehož má státní příslušnost, poté, co vykonával zaměstnání v jiném členském státě, má státní příslušník třetí země, který je rodinným příslušníkem tohoto pracovníka, na základě ustanovení čl. 10 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1612/68, které se použije analogicky, právo pobytu v členském státě, jehož má pracovník státní příslušnost, i když v něm tento pracovník nevykonává skutečnou a efektivní hospodářskou činnost. Skutečnost, že státní příslušník třetí země, který je rodinným příslušníkem pracovníka Společenství, před tím, než pobýval v členském státě, kde tento pracovník vykonával

zaměstnání, neměl právo pobytu na základě vnitrostátního práva v členském státě, jehož má uvedený pracovník státní příslušnost, nemá vliv pro účely posouzení práva tohoto státního příslušníka pobývat v posledně uvedeném státě.

K první otázce písm. b), třetí otázce písm. a) a ke čtvrté otázce

46 S ohledem na odpovědi na první otázku písm. a), na druhou otázku a na třetí otázku písm. b) není třeba odpovídat na další otázky položené předkládajícím soudem.

K nákladům řízení

47 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) V případě návratu pracovníka Společenství do členského státu, jehož má státní příslušnost, neukládá právo Společenství orgánům tohoto státu povinnost přiznat státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným

příslušníkem tohoto pracovníka, právo vstupu a pobytu z pouhého důvodu, že v hostitelském členském státě, kde tento pracovník vykonával zaměstnání, měl tento státní příslušník platné povolení k pobytu vydané na základě článku 10 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství, ve znění nařízení Rady (EHS) č. 2434/92 ze dne 27. července 1992.

2) **Při návratu pracovníka do členského státu, jehož má státní příslušnost, poté, co vykonával zaměstnání v jiném členském státě, má státní příslušník třetí země, který je rodinným příslušníkem tohoto pracovníka, na základě ustanovení čl. 10 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1612/68, ve znění nařízení č. 2434/92, které se použije analogicky, právo pobytu v členském státě, jehož má pracovník státní příslušnost, i když v něm tento pracovník nevykonává skutečnou a efektivní hospodářskou činnost. Skutečnost, že státní příslušník třetí země, který je rodinným příslušníkem pracovníka Společenství, před tím, než pobýval v členském státě, kde tento pracovník vykonával zaměstnání, neměl právo pobytu na základě vnitrostátního práva v členském státě, jehož má uvedený pracovník státní příslušnost, nemá vliv pro účely posouzení práva tohoto státního příslušníka pobývat v posledně uvedeném státě.**

Podpisy.